

E?itim Becerileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E?itim Becerileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20638>

Özet

E?itim Becerileri Ölçe?i (EBÖ), Aliye Çay?r ve S. Ulup?nar (2021) taraf?ndan e?itimcilerin mesleki yeterliliklerini ve e?itim süreçlerini yönetme becerilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Ölçek geli?tirme çal??mas?, kapsamlı geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda, ölçe?in e?itim sürecinin temel bile?enlerini temsil eden üç ana alt boyuttan olu?tu?unu ortaya koymuştur: **Planlama**, **Uygulama** ve **De?erlendirme**. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme format?nda 38 maddeden olumaktadır ve e?itim alan?ndaki profesyonellerin beceri düzeylerini belirlemede yüksek iç tutarlılık (Cronbach Alpha = 0,93) sergilemektedir.

Anahtar Kelimeler

E?itim Becerileri Ölçe?i, ölçek geli?tirme, e?itim becerileri, geçerlik, güvenirlik, planlama, uygulama, de?erlendirme.

Yazarlar

Aliye Çay?r, S. Ulup?nar.

?

Amaç

E?itim Becerileri Ölçe?i'nin (EBÖ) geli?tirilmesindeki temel amaç, e?itimcilerin sahip oldu?u **pedagojik** yeterlilikleri ve mesleki becerileri sistematik ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, e?itim sürecinin döngüsel yap?sın? temel alarak, e?itimcilerin öğrenme ihtiyaçları? belirlemeden, içeri?i sunmaya ve sonuçları? de?erlendirmeye kadar uzanan yetkinliklerini de?erlendirmeyi hedefler.

Bu ölçek, e?itim alan?nda çal??an bireylerin güçlü ve geli?tirilmesi gereken yönlerini tespit etmeye olanak tanır. Elde edilen veriler, hizmet içi e?itim programları?n?n planlanmas?nda ve mesleki geli?im süreçlerinin hedefe yönelik olarak tasarlanmas?nda önemli bir girdi sağlamaktadır.

Yap?/Kavram

E?itim Becerileri Ölçe?i, e?itimcilerin mesleki yetkinliklerini üç temel yapı (alt boyut) alt?nda incelemektedir. Bu boyutlar, e?itim bilimleri literatürü dikkate alınarak belirlenmiştir ve e?itim sürecinin ana amaçları? temsil eder:

Planlama: Öğrenenin gereksinimlerini belirleme, bilişsel ve psikomotor hedefleri saptama, uygun yöntem, teknik ve materyalleri seçerek içeri?i organize etme becerilerini kapsar.

Uygulama: Eğitim içeriğini sunma, öğrenenleri motive etme, aktif katılımı sağlama, konunun önemine dikkat çekme ve konular arası bağlantı kurma gibi sınıf içi etkileşim ve öğretim becerilerini içerir.

Değerlendirme: Öğrenme çıktıları ölçme, farklı ölçme yöntemleri kullanma, sınavların geçerlik ve güvenilirliğini analiz etme, geri bildirim verme ve sonuçlara göre düzenlemeler yapma yetkinliklerini ifade eder.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinde, Eğitim Becerileri Ölçeği'nin hem kapsam hem de yapı geçerliği için kapsamlı çalışmalar yürütülmüştür.

Kapsam Geçerliği: Ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı ne derece temsil ettiğini belirlemek amacıyla 30 kişiden oluşan uzman görüşü alınmıştır. Uzman değerlendirmeleri sonucunda, kapsam geçerlik puanı 0,80'in altında olan maddeler taslak ölçekten çıkarılmış ve madde sayısı 58'e düşürülmüştür.

Yapı Geçerliği: Yapı geçerliği analizlerinde, verilerin faktör analizi için uygunluğunu test etmek amacıyla Kaiser Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett Küresellik Testi kullanılmıştır. KMO katsayısı 0,891 olarak bulunmuş, bu değer örneklem büyüklüğünün faktör analizi için 'iyi' düzeyde olduğunu göstermiştir (Tabachnick ve Fidell, 2001; DeVellis, 2014). Bartlett testi sonucu ($\chi^2=6864,251$, $p=0,000$) ise istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur, bu da verinin faktörleştirme için uygun olduğunu kanıtlamıştır.

Güvenirlik

Eğitim Becerileri Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirlik analizleri, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen katsayılar, ölçeğin genelinin ve alt boyutlarının yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tüm ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı **0,93** olarak belirlenmiştir. Alt boyutlara ait iç tutarlılık katsayıları ise şöyledir:

'Planlama' alt boyutu: 0,88

'Uygulama' alt boyutu: 0,84

'Değerlendirme' alt boyutu: 0,87

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal modelini belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA sürecinde faktör yükleri en az 0,40 olarak belirlenmiştir (Büyüköztürk, 2006) ve bu eleme

sonucunda madde sayısı 38'e indirilmiştir. Çalışmanın amacı ve literatür bilgisi doğrultusunda faktör sayısı üç (Planlama, Uygulama, Değerlendirme) ile sınırlandırılmıştır. Bu üç faktörlü yapı, toplam varyansın %42,32'sini açıklamaktadır.

AFA sonuçları takip eden, ortaya çıkan üç faktörlü yapının uygunluğunu test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçlarına göre, faktör yüklerinin 0,44 ile 0,79 arasında değişimi ve modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğu belirlenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen **Planlama**, **Uygulama** ve **Değerlendirme** alt boyutları arasında bir şekilde ölçtüğünü doğrulamaktadır.

Ölçek Yapısı

Test Türü: Geliştirme

Format: Ölçek toplam 38 maddeden oluşmaktadır. Cevaplar 5'li Likert tipi derecelendirme ile toplanmaktadır:

Hiçbir zaman /Asla
Nadiren/Seyrek olarak
Bazen /Ara sıra
Çoğu zaman/Sık sık
Her zaman/Daima

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Eğitimciler, öğretmenler ve eğitim alanında çalışan profesyoneller.

Yaş Grubu: Yetkinler (Profesyonel eğitimciler).

Örneklem Detayları: Kapsam geçerliği için 30 uzman görüşü alınmıştır. Yapı geçerliği analizlerinde ise KMO (0,891) ve Bartlett test sonuçları, örneklem büyüklüğünün faktör analizi için uygun ve yeterli olduğunu göstermiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim yöntemi (Self-report) kullanılan bireysel değerlendirme formu.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı, çoaltılması ve ticari amaçlarla kullanılması ile ilgili izinler ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Aliye Çayır ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Geliştirme Yılı: 2021

Sorumlu Yazar İletişim E-postası: aliye.cyr@gmail.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [egitim-becerileri-olcegi-educational-skills-scale-toad.pdf](https://dergipark.org.tr/en/pub/rep/issue/63330/827844)

Kaynaklar

Cayır, A. & Ulupınar, S. (2021). A Scale Development Study: Validity and Reliability of the Educational Skills Scale. *Research on Education and Psychology*, 5(1), 1-13. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/rep/issue/63330/827844>

Makalenin doğrudan indirme bağlantısı: dergipark.org.tr

Geçerlik analizlerinde atıf yapılan ek kaynaklar:

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2001). Using multivariate statistics (4th ed.). Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.

DeVellis, R. F. (2014). Scale development: Theory and applications (4th ed.). Sage publications.

Büyüköztürk, Ş. (2006). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum (6. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Özdamar, K. (2016). Paket programlar ile istatistiksel veri analizi (11. Baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.

Bayram, N. (2017). Sosyal bilimlerde SPSS'le veri analizi. Bursa: Ezgi Kitabevi.

Eğitim Becerileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Öğrenenin öğrenme gereksinimlerine ilişkin veri toplarım

Öğrenenin öğrenme gereksinimini belirlerim

Hedef belirlerken öğrenenin düzeyini dikkate alırım

Eğitime yönelikbilimsel hedef davranışlar belirlerim

Eğitime yönelik psikomotor

Belirlenen hedeflere göre içerik planı oluştururum

Eğitimiçeriğini oluştururken öğrenenlerin öğrenme gereksinimlerini dikkate alırım

Öğrenenlerin öğrenme biçimlerini/stillerini belirlerim

Uygunöğretim yöntem ve teknikleri belirlerim

Uygun öğretim materyallerini belirlerim

Uygun değerlendirme yöntem ve araçları belirlerim

Öğreneninsorduğu sorulara cevaplarım

Eğitimin amacını öğrenenlerle paylaşır mı

Eğitimebachelarken konunun önemine dikkat çekerim

Konunun anlaşılması için örnekler veririm

Konuyu anlatırken öğrenenleri düşünmeye yönelten sorular sorar mı

Konunundiğer ünitelerle bağlantısını kurar mı

Öğreneni konuya ilişkin araştırma yapmaya yönlendiririm

Öğrenenlerin aktif olduğu yöntem ve teknikleri kullanır mı

Konunun sunumu sırasında yeteri kadar tekrar yapar mı.....

Eğitim süresi içinde planlanan etkinlikleri gerçekleştiririm

Bilişselhedef davranışları değerlendiren ölçme yöntem ve tekniklerini kullanır mı

Duyusal hedef davranışları değerlendiren ölçme yöntem ve tekniklerini kullanır mı

Psikomotor hedef davranışları değerlendiren ölçme yöntem ve tekniklerini kullanır mı

Sınav soruları'nın geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin analizler yapar mı.....

Eğitim sırasında değerlendirme yapar mı.....

Sınavlarda yanlışları azaltmak için düzeltme formülü kullanır mı

Sınavda hedef davranışlara uygun soru türü kullanır mı

Öğrenenleri değerlendirmede birden fazla yöntemi bir arada kullanır mı.....

Soruları'nın güçlük

Öğrenenlerden eğitime ilişkin geribildirim alır mı.....

Öğrenenlerideğerlendirmeye yönelik düzenli notlar (anekdot) tutar mı

Sınav sonuçlarına ilişkin öğrenenlere geri bildirim veririm

Sınav sonuçlarına ilişkin

Sınav sonuçlarıve geri bildirimler doğrultusunda düzenlemeler yapar mı